

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA FIER
DREJTORIA E SHËRBIMIT SOCIAL

Nr. 110371 prot.
1

Fier, më 25.10 2024

Relacion për
Planin Vendor të Kujdesit dhe Përfshirjes Sociale
2024 - 2026

Përgatitja e Planit Social të Bashkisë Fier u mundësua nga mbështetja e UNDP. Ky program është i angazhuar për të mbështetur reformën e shërbimeve të kujdesit shoqëror në Shqipëri në përgjigje të përpjekjeve të qeverisë shqiptare për të mundësuar përfshirjen sociale të grupeve në nevojë. Në bashkëpunim të ngushtë me qeverinë qëndrore, UNDP po mbështet Bashkitë për të zhvilluar, zbatuar dhe monitoruar Planet Sociale Lokale. Ligji nr. 121/2016 "Mbi shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë" ngarkon Bashkitë me detyrën e përgatitjes së këtyre Planeve bazuar në nevojat e identifikuar për shërbime të kujdesit shoqëror në territorin e tyre.

Bashkia Fier në kuadrin e Marrëveshjes së Bashkëpunimit me UNDP nisi procesin për hartimin e Planit Vendor të Kujdesit dhe Përfshirjes Sociale (PVKPS) 2024-2026. Hartimi i PVKPS është një detyrim ligjor i cili buron nga Ligji nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore" dhe Ligji nr. 121/2016 "Për Shërbimet e Kujdesit Shoqëror" si dhe VKM-të përkatëse. Miratimi i tij është kusht për aksesimin e Fondit Social Qendor, i cili administrohet nga MSHMS. PVKPS bazohet kryesisht tek Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale, duke përfshirë fushat ngushtësisht të lidhura me shërbimet e kujdesit social që synojnë fuqizimin social-ekonomik të grupeve në nevojë, duke përfshirë lehtësimin e aksesit në shërbimet arsimore, strehimin social, shërbimet e punësimit dhe aftësimin, shërbimet ligjore falas, etj. Fokusi tek shërbimet orientohet drejt një qasjese të targetuar ndaj individëve, familjeve, dhe komuniteteve në nevojë për shërbime të kujdesit dhe përfshirjes sociale, duke përfshirë të rikthyerit nga proceset azilkërkuese dhe komunitetet rome dhe egjiptiane. Gjithashtu, Plani synon edhe ngritjen dhe shpërndarjen e shërbimeve edhe në nivel njësie administrative, sidomos ato jashtë qytetit të Fierit, për t'iu përgjigjur nevojave të komunitetit, aty ku ai jeton, përfshirë ndërtimin dhe vëniën në funksionim të plotë të qendrave multifunksionale komunitare në varësinë e bashkisë, të cilat të ofrojnë shërbime të larmishme për të gjitha kategoritë vulnerabel të identifikuar.

Metodologjia e zbatuar për hartimin e planit përfshiu katër faza të tilla si përgatitja e procesit, identifikimi i problemeve dhe çështjeve kritike, hartimi dhe konsultimi i planit vendor të kujdesit dhe përfshirjes sociale (PVKPS), si dhe prezantimi dhe vënia në zbatim e planit. Në mënyrë të përmblodhur më poshtë përshkruhen aktivitetet e ndërmarra për çdo fazë.

Hapi i Parë: Përgatitja e procesit

- Takime paraprake me drejtuesit dhe stafet e Shërbimit Social Shtetëror (SHSSH) në Tiranë dhe Bashkinë Fier.
- *Propozimi dhe ngritja e grupit të punës* me pjesëmarrjen e strukturave përgjegjëse në Bashkinë Fier, Drejtorinë Rajonale të Shërbimit Social Fier, Këshillit të Qarkut dhe Prefektura Fier.
- *Përcaktimi i palëve të interesuara për pjesëmarrje* në procesin e hartimit të PVKPS (përfshirë strukturat përgjegjëse në prefekturë, drejtoritë/zyrat rajonale përgjegjëse për arsimin, shëndetësinë, aftësimin dhe punësimin, ndihmën ligjore falas), organizatat e shoqërisë civile që veprojnë në Fier, projekte/programme të agjencive zhvillimore apo donatore.
- Sigurimi i mbështetjes nga drejtuesit e Bashkisë Fier
- Hartimi dhe konsultimi i metodologjisë, listës së aktorëve të interesuar dhe planit të punës

Hapi i Dytë: Identifikimi i problemeve dhe çështjeve kritike

- Mbledhja dhe sistemi i kuadrit ligjor dhe kuadrit të politikave, dokumenteve e raporte ekzistuese.
- Analiza e kuadrit ligjor dhe kuadrit të politikave kombëtare lidhur me shërbimet sociale.
- Konsultimi i dokumenteve dhe raporteve kryesore mbi zhvillimin e shërbimeve sociale në Bashkinë Fier.
- Konsultimi me faqet e internetit Bashkia Fier, Portalet Vendore dhe Harta e Shërbimeve Sociale.
- Konsultime me përfaqësuesit e organizatave të shoqërisë civile që operojnë në Fier.
- Konsultime me strukturat kryesore në Bashkinë Fier përfshirë ato të ofrimit të shërbimeve sociale, koordinimin e projekteve dhe hartimin e buxhetit vendor.
- Realizimi i takimeve me institucionet dhe strukturat përgjegjëse me qëllim marrjen e informacionit dhe konsultimit mbi *grupet në nevojë dhe shërbimet sociale përkatëse*.
- Përgatitja e raportit të vlerësimit të situatës së grupeve në nevojë dhe gjendjes së shërbimeve të kujdesit social në Bashkinë Fier.

Hapi i Tretë: Hartimi i Planit të Kujdesit Social në konsultim me aktorët e përfshirë

- *Tryezë konsultative nr. 1* - Prezantimi i vlerësimit të situatës dhe mbledhja e inputeve për vizionin dhe drejtimit kryesore për përmirësimin e shërbimeve të kujdesit social ndaj grupeve në nevojë.
- Zhvillimi i vizionit, qëllimeve, rezultateve të pritshme, aktiviteteve dhe përcaktimi i institucioneve/strukturave përgjegjëse.
- Përcaktimi i treguesëve për matjen e realizimit të aktiviteteve dhe rezultateve.
- Propozimi i një mekanizmi drejtues (Komiteti Drejtues i PVKPS Fier) me titullarët e institucioneve/organizatave të përfshira për koordinimin efektiv ndërmjet aktorëve të përfshirë në hartimin e politikave dhe ofrimin e shërbimeve shoqërore.
- Dhënia e inputit strukturave përgjegjëse për kostimin e aktiviteteve.

- *Tryeze konsultative nr. 2* - Konsultimi i vizionit dhe qëllimeve, objektivave dhe aktiviteteve të PVKPS me Sektorin e Shërbimeve Sociale dhe institucionet e organizatat bashkë-përgjegjëse në Bashkinë Fier.
- Hartimi i draftit përfundimtar të Planit duke reflektuar komentet e aktorëve të përfshirë.

Hapi i Katërt: Prezantimi dhe vënia në zbatim e PVKS

- Tryeza Vendore për konsultimin e draft Planit Vendor të Kujdesit dhe Përfshirjes Sociale (Tryeza nr. 3) – Diskutimi i plan veprimit dhe treguesëve për monitorimin e zbatimit.
- Paraqitja për aprovimi i PVKPS-së nga Këshilli Bashkiak.

Në vijimësi, **stuktura e dokumentit** përfshinë, analizën e kornizave ligjore dhe programatike, vlerësimin paraprak të nevojave për shërbime, vlerësimin e kapaciteteve të personelit përgjegjës, si dhe paraqitjen e vizionit dhe strukturës së qëllimeve, objektivave, aktiviteteve dhe treguesëve.

2.1 Korniza Ligjore

Korniza ligjore mbi kujdesin dhe përfshirjen sociale përfshin një larmishmëri ligjesh dhe vendimesh zbatuese, të cilat paraqiten më poshtë në mënyrë të përmbledhur.

Ligji Nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” në nenin 24, ndër të tjera, përcakton funksionet e bashkive në fushën e shërbimeve sociale, të cilat fokusohen veçanërisht në krijimin dhe administrimin e shërbimeve sociale për shtresat në nevojë, ndërtimin dhe administrimin e qendrave për ofrimin e shërbimeve sociale lokale, si dhe aplikimin në fondin social qendror dhe krijimin e fondit social vendor për financimin e këtyre shërbimeve.

Ligj Nr. 121/2016 “Për Shërbimet e Kujdesit Shoqëror” përcakton rregullat për sigurimin dhe ofrimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror, të cilat ndihmojnë në mirëqenien dhe përfshirjen shoqërore të individëve e të familjeve që kanë nevojë për kujdes shoqëror. Në ligj përcaktohen kategoritë e përfituesëve të shërbimeve të kujdesit shoqëror (Neni 6), llojet e shërbimeve të kujdesit shoqëror dhe shërbimeve publike (Neni 25), strukturat përgjegjëse për administrimin dhe zbatimin e shërbimeve (Neni 31) ku përfshihen Shërbimi Social Shtetëror dhe bashkitë. Sipas ligjit, njësitë e qeverisjes vendore kanë përgjegjësinë për të planifikuar dhe buxhetuar shërbimet e përkujdesi social. Bazuar në vlerësimin e nevojave, identifikimin e burimeve financiare dhe partneritëve vendor, Bashkia harton planin vendor të kujdesit social. (Neni 36) Gjithashtu, ligji dhe aktet nënligjore në zbatim të tij përcaktojnë funksionimin e Fondit Social, i cili ngrihet në nivel qendror dhe vendor dhe kërkojnë hartimin e planeve vendore sociale si kusht për financimin e veprimtarive që synojnë (i) përmirësimin e standardeve dhe kapaciteteve administruese të shërbimeve ekzistuese të kujdesit shoqëror; (ii) ngritjen e shërbimeve të reja të kujdesit shoqëror; (iii) zhvillimin e politikave sociale në nivel vendor. (Neni 47).

Shërbimet e kujdesit shoqëror dhe të përfshirjes sociale për kategori të veçanta rregullohen, krahas dy ligjeve të mësipërme, edhe nga ligje dhe akte nënligjore të tjera, të cilat parashikojnë kategoritë e përfituesëve, llojet e shërbimeve, strukturat përgjegjëse, Fondin Social, Planet Vendore Sociale, si dhe prokurimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror.

- **Përfituesit:** Shërbimet e kujdesit shoqëror përfitohen pa pagesë ose përkundrejt tarifave përkatëse. Përfituesit pa pagesë të shërbimeve shoqërore përfshijnë këto kategori: (i) familjet dhe fëmijët që gëzojnë mbrojtje ndërkombëtare sipas legjislacionit për azilin; (ii) personat me aftësi të kufizuara; (iii) të miturit, me probleme sociale, viktimat e dhunës, trafikimit, varësisë së provuar ndaj drogës e alkoolit; (iv) vajzat shtatzëna apo prindi i vetëm i një fëmije deri në moshën njëvjeçare; (v) të miturit dhe të rinjtë në konflikt me ligjin; dhe (vi) të moshuarit në nevojë. Individit, i cili nuk përfshihet tek këto kategori përfituesish ka të drejtë, kundrejt tarifave përkatëse, të kërkojë sistemim të përkohshëm në institucionet e ofrimit të shërbimit. (Neni 6)
- **Llojet e shërbimeve:** Ligji përmend dy lloje shërbimesh që përfshijnë (a) shërbimet shoqërore dhe (b) shërbimet publike. **Shërbimet shoqërore** përfshijnë; (i) shërbimet parashoqërore; (ii) shërbimet në qendrat komunitare, përfshirë dhe qendrat e zhvillimit, (iii) shërbimet shoqërore në situatë emergjence; (iv) shërbimet e kujdesit alternative për fëmijët pa kujdes prindëror; (v) shërbimet e specializuara, dhe (vi) shërbimin e këshillimit me telefon ose on-line. Nenet 8 – 24 të ligjit 121/2016 përcaktojnë më tej secilën prej këtyre kategorive. Përfituesit e shërbimeve të kujdesit shoqëror përfitojnë gjithashtu **shërbimet publike**, si arsimimi dhe shëndetësia, të cilat mbulohen nga shteti. Kontributi në fondin e sigurimeve të detyrueshme shëndetësore për këto kategori paguhet nga Buxheti i Shtetit. (Neni 25)
- **Planet Vendore Sociale:** VKM nr. 150 datë 20.03.2019, krahas metodologjisë së financimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror, detajon edhe procedurat për miratimin e planeve sociale në nivel vendor, të cilat do të shërbejnë si referencë për përgatitjen e projekt-propozimeve nga ana e Bashkive lidhur me kërkesat për financim përmes Fondit Social. Neni 4 i saj parashikon listën e të dhënave në kuadër të të cilave bazohet analiza dhe vlerësimi paraprak i nevojave që do të shërbejnë për hartimin e planit social nga NJVV. Bazuar në këtë Nen, NJVV duhet të hartojnë planet sociale bazuar në vlerësimin paraprak të të dhënave të poshtëlistuara: a) Të dhënat demografike bazë; b) Profilin dhe karakteristikat e kategorive në nevojë për shërbime të kujdesit shoqëror; c) Shërbimet ekzistuese në territorin e bashkisë ose në qarkun ku bën pjesë bashkia përkatëse; ç) Listën e shërbimeve dhe shpërndarjen e tyre në territor; d) Financimin e shërbimeve aktuale; e) Të dhënat për strukturat që mbështesin apo ofrojnë shërbime të kujdesit shoqëror të ngritura në bashki dhe njësi administrative, në përputhje me ligjin; ë) Të dhëna krahasuese për buxhetin e bashkisë për shërbimet e kujdesit shoqëror dhe shpërndarjen e tij në territorin e bashkisë; f) Listën e shërbimeve shoqërore të munguara në territor. **VKM 150/2019 kërkon që njësitë e vetqeverisjes vendore të kenë të miratuara planet sociale vendore si kusht për përfitim të fondeve të mekanizmit të financimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror.** Planet sociale miratohen për periudha tre vjeçare nga Këshilli i Bashkisë dhe përfshijnë shërbimet shoqërore ekzistuese dhe shërbimet e reja të kostuara, sipas standardeve të miratuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, si dhe burimet përkatëse të financimit të tyre.

Për atë pjesë të planit social i cili mbetet i pambuluar nga buxheti i Bashkisë, Këshilli Bashkiak miraton, brenda muajit shkurt të çdo viti nevojat lidhur me kërkesat për mbështetje financiare nga buxheti i shtetit. Sipas VKM nr. 150/2019, Bashkitë hartojnë brenda tremujorit të parë të çdo viti kërkesat për financim nga Fondi Social të cilat iu dërgohen MSHMS së bashku me planet sociale vendore. Megjithatë, praktika e ndjekur nga MSHMS deri tani ka qënë përmes Thirrjeve për aplikim drejtuar Bashkive të vendit.

Në planin praktik, për shkak të vonesave në shpalljen e thirrjeve ose kërkesave të tjera të specifikuar përmes Thirrjeve, Bashkitë kanë gjetur vështirësi lidhur me aplikimin dhe përfitimin nga fondi social. Në këtë VKM parashikohet gjithashtu edhe **lista e kriterëve mbi të cilat bazohet shpërndarja e fondeve buxhetore për financimin e Fondit Social në nivel vendor**. Në mënyrë specifike këto kriterë lidhen me: a) kriterin e nevojës më të madhe; b) impaktin dhe prioritetet e çdo njësie të qeverisjes vendore në ofrimin e këtyre shërbimeve sipas planeve përkatëse sociale; c) mundësitë e financimit nga buxheti i shtetit; ç) shkallën e mbulimit të financimit të Fondit Social nga burime të tjera nga buxheti i shtetit; d) *qëndrueshmërinë financiare të modelit të financimit të shërbimeve*. Edhe pse VKM 150/2019 parashikon gjithashtu edhe mënyrën e financimit nga Fondi Social të kërkesave të ardhura në nivel qarku, përfshirja e këtij të fundit nuk është qartësuar.

2.2.2 Në Nivel Vendor

Plani i Kujdesit Social 2019-2023 Bashkia Fier

Plani i Kujdesit Social është miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak Nr. 51, datë 19.05.2019 dhe ndër të tjera, përfshin të dhëna lidhur me situatën demografike, ekonomike, punësimin dhe papunësinë, arsimin dhe kujdesin shëndetësor. Gjithashtu, në dokument ofrohen një analizë e kapaciteteve institucionale, njerëzore dhe financiare për ofrimin e shërbimeve të kujdesit social në Bashkinë Fier. Më tej, vijon një përshkrim i nevojave sociale të grupeve në rrezik shoqëror me analizën SWOT, e cila ka treguar nevojën për dy ndërhyrje, përkatësisht përmirësimi në strukturën e shërbimit social dhe përmirësimi dhe ngritja e shërbimeve të reja të perkujdesit shoqëror. Plani përmban edhe katër anekse që përshkruajnë (i) situatën e shërbimeve të kujdesit shoqëror në Bashkinë Fier, (ii) nevojat e individëve dhe grupeve për shërbime të kujdesit shoqëror, (iii) planin e monitorimit dhe vlerësimit, dhe (iv) kostimin dhe hendekun buxhetor.

Plani ndjek qasjen e ofrimit të një pakete shërbimesh për të gjitha kategoritë e grupeve në nevojë mbi bazën e partneriteteve ndër-institucionale vendore e rajonale, organizatat ndërkombëtare dhe biznesit vendor si një mbështetës potencial i shërbimeve sociale. Ky Plan përmban katër fusha kryesore të cilat janë (i) koordinimi dhe rrjetësimi i shërbimeve; (ii) ngritja e kapaciteteve të strukturave dhe burimeve njerëzore; (iii) zhvillimi i shërbimeve sociale në Bashkinë Fier; (iv) zhvillimi i programeve parandaluese.

Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane, Bashkia Fier, 2019 -2022.

Plani Vendor i Bashkisë Fier për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane, është një zhvillim progresiv i Planit Kombëtar për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2016-2020, si dhe në linjë me Planin Social 2019-2022 të Bashkisë Fier. Ky Plan udhëhiqet nga disa parime themelore si: (i) nxitja e përfshirjes sociale (ii) reagim ndaj situatave të vështira social-ekonomike dhe emergjente për pakicat rome dhe egjiptiane, (iii) respektimit të dallimeve midis pakicave rome dhe egjiptiane, (iv) përfshirjen e pakicave në identifikimin e nevojave dhe hartimin e masave (v) forcimin e bashkëpunimit dhe koordinimit midis aktorëve: bashkisë dhe institucioneve qendrore, organizatave të shoqërisë civile, aktivistëve dhe grupeve komunitare. Plani krahas analizës së kuadrit ligjor dhe politik, metodologjisë së ndjekur për hartimin e tij, si dhe nevojat e vlerësuara të të dy komuniteteve rome dhe egjiptiane, përcakton gjithashtu pesë objektiva strategjike.

Këto objektiva të cilat synojnë komunitetet rome dhe egjiptiane përfshijnë (1) rritjen e arsimimit, (2) fuqizimin ekonomik dhe punësimin, (3) përmirësimin e strehimit, (4) rritjen e aksesit në shërbimet shëndetësore, si dhe (5) përmirësimin e shërbimeve të mbrojtjes dhe përfshirjes sociale, duke synuar ndër të tjera edhe riintegrimin e familjeve rome dhe egjiptiane të kthyer nga migrimi.

3. VIZIONI, SFIDAT DHE QËLLIMET

3.1 Vizioni i Bashkisë Fier

Në zbatim të misionit të saj të përcaktuar mbi bazën e kuadrit ligjor dhe të politikave kombëtare mbi kujdesin dhe përfshirjen sociale, Bashkia Fier synon që në territorin e saj çdo individ, familje dhe komunitet në nevojë të mundësohet të aksesojë një sistem vendor ndërsektorial, të mirëfinancuar, dhe efikas të shërbimeve të kujdesit dhe përfshirjes sociale, i cili synon fuqizimin dhe integrimin e grupeve më të pafavorizuara.

3.2 Sfidat Kryesore

Bashkia Fier është e përkushtuar për të adresuar sfidat kryesore që lidhen me realizimin e vizionit të saj. Këto sfida përfshijnë rritjen e kapaciteteve institucionale të strukturave përgjegjëse, përmirësimin e financimit dhe efikasitetit të shërbimeve sociale dhe programeve të fuqizimit komunitar, si dhe nxitjen e bashkëpunimit dhe koordinimit ndërinstitucional me institucionet dhe organizatat donatore e ato të shoqërisë civile.

Duke ndërmarr masat e parashikuara në këtë Plan, Bashkia Fier synon t'u japë përparësi grupëve më të pafavorizuara, duke përfshirë familjet në skemën e ndihmës ekonomike, fëmijët pa kujdes prindëror dhe/ose në rrezik për shfytëzim dhe trafikim, personat me aftësi të kufizuar dhe invalidë, familjet e pastreha, viktimat e dhunës në familje, të moshuarit e vetmuar, komunitetet rome dhe egjiptiane, si dhe të rikthyerit nga proceset e azil-kërkimit ose emigracioni i pasuksesshëm.

3.3 Qëllimet

Qëllimi 1: Rritja dhe përmirësimi i kapaciteteve të strukturave të shërbimeve sociale për të ofruar ndihmë dhe mbështetje më efektive dhe cilësore për individët, familjet, dhe komunitetet në nevojë në territorin e Bashkisë Fier

Qëllimi 2: Përmirësimi dhe zgjerimi i shërbimeve të kujdesit dhe përfshirjes sociale, duke integruar programe efektive parandaluese dhe fuqizuese për individët, familjet dhe komunitetet në nevojë në territorin e Bashkisë Fier

Qëllimi 3: Përmirësimi i bashkëpunimit dhe koordinimit ndërinstitucional për raportimin, monitorimin dhe vlerësimin vjetor të "Planit Vendor të Kujdesit dhe Përfshirjes Sociale".

DREJTORE

MERITA BITRI

KRYETAR I BASHKISË

ARMANDO SUBASHI

NË MUNGESË DHE ME ÛRDHËR

ZV.KRYETAR I BASHKISË

ELENI GJIKONDAJ